

**Силабус курсу «Фонетика і правопис старогрецької мови»
2019–2020 навчального року**

Назва курсу	Фонетика і правопис старогрецької мови
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет іноземних мов, кафедра класичної філології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 Гуманітарні науки, 035 Філологія
Викладачі курсу	Домбровський Маркіян Богданович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри класичної філології
Контактна інформація викладачів	leomarek@gmail.com, тел. (032) 2394138 https://lingua.lnu.edu.ua/employee/m-dombrovskiy м. Львів
Консультації по курсу відбуваються	щовівторка, 13.00-14.30 год. (вул. Університетська, 1, ауд. 436) Також можливі он-лайн консультації. Для цього слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://lingua.lnu.edu.ua/course/fonetyka-pravopys-starohr
Інформація про курс	Дисципліна «Фонетика і правопис старогрецької мови» є однією із вибіркових дисциплін зі спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.08 Класичні мови та літератури (переклад включно) для освітньо-професійної програми «Латинська–старогрецька, грецька мови і літератури», рівня освіти бакалавр, яка викладається у II семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	В курсі простежується історія становлення правописної системи грецької мови у зв'язку з фонетикою. Розглядаються різні часові і регіональні варіанти системи письма. Висвітлюються проблемні питання реконструкції давньогрецької фонетики. Особлива увага уділяється природі грецького наголосу, фонетиці придихових приголосних і дифтонгів. Докладно вивчаються дві традиції читання старогрецьких текстів – т. зв. Еразмова і Райхлінова; простежуються впливи обох традицій на характер грецьких запозичень в європейських мовах, насамперед – в українській.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Фонетика і правопис старогрецької мови» є формування у студентів знання грецької фонетичної і правописної систем, необхідних для володіння старогрецькою мовою в обсязі, необхідному для читання та перекладу адаптованих текстів.
Література для вивчення дисципліни	Базова: 1. Тронский И. М. Древнегреческое ударение. — М.—Л., 1962 2. Оліщук Р., Макар. І. Давньогрецька мова. – Чернівці : Букрек, 2015. – 496 с.

	3. В. Маслюк., Л. Олійник. Грецька мова: Навчальний посібник для студентів 1-го курсу класичної філології (видання друге). - Львів. Видавничий центр Львівського національного університету 1999. – 95 с. http://lingua.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/masliuk1_text.pdf http://lingua.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/masliuk1_slovnnyk.zip Допоміжна: 1. Звонська Л.Л. Історія грецької мови. – К., 2011. 2. Henry George Liddell; Robert Scott [1940], A Greek-English Lexicon http://perseus.uchicago.edu/Reference/LSJ.html 3. Древнегреческо-русский словарь. Сост. И.Х.Дворецкий: В 2 т. – М., 1958. – Т.1-2. http://gurin.tomsknet.ru/alphaonline.html 4. Славятинская М. Н. Учебник древнегреческого языка. Изд. 2-е, исправленное и дополненное. — М.: Филоматис, 2003. http://leomarek.ho.ua/vyklady/slavatin.djvu 5. Соболевский С.И. Древнегреческий язык: Учебник. – М., 1948. – 614 с. http://leomarek.ho.ua/vyklady/sobolevskij.pdf 6. Smyth, Herbert Weir. Greek Grammar. – Harvard UP, 1984. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.04.0007 Auerbach, M., Golias, M. Gramatyka grecka. – Warszawa, 2000
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	3 кредити ECTS. Лекції – 16 год., практичні – 16 самостійна робота – 58 год.
Очікувані результати навчання	В результаті вивчення даного курсу студент повинен знати: систему письма і особливості правопису давньогрецької мови, основні системи реконструкції грецької фонетики. вміти: відтворити грецький текст відповідно до різних систем реконструкції фонетики (Райхлінова, Еразмова, «наукова»). Записати грецький текст відповідно до різних варіантів грецького письма.
Ключові слова	Давньогрецька мова, фонетика, правопис, система письма
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Тема 1. Типи письма. Алфавітне письмо. Походження грецького письма Тема 2. Західна і східна системи грецького письма Тема 3. Історичний розвиток грецького письма Тема 4. Діакритичні знаки, пунктуація, система запису чисел Тема 5. Система приголосних Тема 6. Система вокалізму, типи дифтонгів Тема 7. Природа і типи грецького наголосу Тема 8. Історичний розвиток грецької фонетики Тема 9. Системи читання грецьких текстів. Еразмова система Тема 10. Райхлінова система

	Детальніше у формі СХЕМИ КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці II семестру усний
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують знань з нормативної граматики давньогрецької мови та базових знань зі вступу до мовознавства.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	словесні методи (лекції, бесіди з елементами формування проблемних завдань); наочні методи (мультимедійні презентації); практичні методи (читання, переклад); проблемно-пошукові (виконання завдань самостійної роботи, спрямованих на активізацію отриманих знань під час аудиторних занять та виробленню навичок самостійної пізнавальної діяльності).
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загальнонавчаних програм і операційних систем, мультимедійного проєктора, доступу до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: модулі: 50 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50; залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. Підсумкова максимальна кількість балів 100. Академічна доброчесність: Очікується, що при виконанні модульних робіт та складанні іспиту студенти не вдаватимуться до списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні та бали підсумкового тестування. При цьому враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість списування, несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Питання до заліку	1. Які ви знаєте типи письма. 2. Що таке алфавітне письмо і яка його генеза. 3. Походження грецького письма. 4. Західна і східна системи грецького письма 5. Історичний розвиток грецького письма. 6. Діакритичні знаки, пунктуація, система запису чисел 7. Система приголосних. 8. Система вокалізму, типи дифтонгів. 9. Природа і типи грецького наголосу. 10. Історичний розвиток грецької фонетики. 11. Системи читання грецьких текстів. Еразмова система. 12. Райхлінова система. 13. Лінійне письмо В. 14. Західна система грецького письма і витoki латинського алфавіту. 15. Грецька палеографія. 16. Діакритичні знаки в античності і Візантії. 17. Природа грецьких придихових приголосних і африкатів. 18. "Несправжні" дифтонги. 19. Історія вивчення грецького наголосу. 20. Фонетична система грецької мови візантійської епохи. 21. Сучасні версії реконструкції грецької фонетики. Діалектні відмінності. 22. Проблема правопису слів грецького походження в українській мові
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1 / 2020 / 2 год	Типи письма. Алфавітне письмо. Походження грецького письма	комбіноване (лекція, практичне)	Оліщук Р., Макар. І. Давньогрецька мова. – Чернівці : Букрек, 2015. – 496 с. В. Маслюк., Л. Олійник. Грецька мова: Навчальний посібник для студентів 1-го курсу класичної філології (видання друге). - Львів. Видавничий центр Львівського національного університету 1999. – 95 с.	Тема на самостійне опрацювання: Лінійне письмо В, 6 год	

			Henry George Liddell; Robert Scott [1940], A Greek-English Lexicon		
2 / 2020 / 2 год.	Західна і східна системи грецького письма	комбіноване (лекція, практичне)	Оліщук Р., Макар. І. Давньогрецька мова. – Чернівці : Букрек, 2015. – 496 с. В. Маслюк., Л. Олійник. Грецька мова: Навчальний посібник для студентів 1-го курсу класичної філології (видання друге). - Львів. Видавничий центр Львівського національного університету 1999. – 95 с. Henry George Liddell; Robert Scott [1940], A Greek-English Lexicon	Тема на самостійне опрацювання: Західна система грецького письма і витоки латинського алфавіту, 6 год	
3 / 2020 / 2 год	Історичний розвиток грецького письма	лекція	Оліщук Р., Макар. І. Давньогрецька мова. – Чернівці : Букрек, 2015. – 496 с. Соболевский С.И. Древнегреческий язык: Учебник. – М., 1948. – 614 с. Smyth, Herbert Weir. Greek Grammar. – Harvard UP, 1984. Auerbach, M., Golias, M. Gramatyka grecka. – Warszawa, 2000.	Тема на самостійне опрацювання: Грецька палеографія, 6 год	
4 / 2020 / 2 год.	Історичний розвиток грецького письма	практичне	В. Маслюк., Л. Олійник. Грецька мова: Навчальний посібник для студентів 1-го курсу класичної філології (видання друге). - Львів. Видавничий центр Львівського національного університету 1999. – 95 с. Henry George Liddell; Robert Scott [1940], A Greek-English Lexicon Древнегреческо-русский словарь. Сост. И.Х.Дворецкий: В 2 т. – М., 1958. – Т.1-2.		
5 / 2020 / 2 год.	Діакритичні знаки, пунктуація, система запису чисел	лекція	Оліщук Р., Макар. І. Давньогрецька мова. – Чернівці : Букрек, 2015. – 496 с. Соболевский С.И. Древнегреческий язык: Учебник. – М., 1948. – 614 с. Smyth, Herbert Weir. Greek Grammar. – Harvard UP, 1984.	Тема на самостійне опрацювання: Діакритичні знаки в античності і Візантії, 6 год	

			Auerbach, M., Golias, M. Gramatyka grecka. – Warszawa, 2000.		
6 / 2020 / 2 год.	Діакритичні знаки, пунктуація, система запису чисел	практичне	В. Маслюк., Л. Олійник. Грецька мова: Навчальний посібник для студентів 1-го курсу класичної філології (видання друге). - Львів. Видавничий центр Львівського національного університету 1999. – 95 с. Henry George Liddell; Robert Scott [1940], A Greek-English Lexicon Древнегреческо-русский словарь. Сост. И.Х.Дворецкий: В 2 т. – М., 1958. – Т.1-2.		
7 / 2020 / 2 год.	Система приголосних	комбіноване (лекція, практичне)	Оліщук Р., Макар. І. Давньогрецька мова. – Чернівці : Букрек, 2015. – 496 с. В. Маслюк., Л. Олійник. Грецька мова: Навчальний посібник для студентів 1-го курсу класичної філології (видання друге). - Львів. Видавничий центр Львівського національного університету 1999. – 95 с. Henry George Liddell; Robert Scott [1940], A Greek-English Lexicon	Тема на самостійне опрацювання: Природа грецьких придихових приголосних і африкатів, 6 год	
8 / 2020 / 2 год.	Система вокалізму, типи дифтонгів	лекція	Оліщук Р., Макар. І. Давньогрецька мова. – Чернівці : Букрек, 2015. – 496 с. Соболевский С.И. Древнегреческий язык: Учебник. – М., 1948. – 614 с. Smyth, Herbert Weir. Greek Grammar. – Harvard UP, 1984. Auerbach, M., Golias, M. Gramatyka grecka. – Warszawa, 2000.	Тема на самостійне опрацювання: "Несправжні" дифтонги, 6 год	
9 / 2020 / 2 год.	Система вокалізму, типи дифтонгів	практичне	В. Маслюк., Л. Олійник. Грецька мова: Навчальний посібник для студентів 1-го курсу класичної філології (видання друге). - Львів. Видавничий центр Львівського національного університету 1999. – 95 с.		

			Henry George Liddell; Robert Scott [1940], A Greek-English Lexicon Древнегреческо-русский словарь. Сост. И.Х.Дворецкий: В 2 т. – М., 1958. – Т.1-2.		
10 /2020 / 2 год.	Природа і типи грецького наголосу	лекція	Оліщук Р., Макар. І. Давньогрецька мова. – Чернівці : Букрек, 2015. – 496 с. Соболевский С.И. Древнегреческий язык: Учебник. – М., 1948. – 614 с. Smyth, Herbert Weir. Greek Grammar. – Harvard UP, 1984. Auerbach, M., Golias, M. Gramatyka grecka. – Warszawa, 2000.	Тема на самостійне опрацювання: Історія вивчення грецького наголосу, 6 год	
11 / 2020 / 2 год.	Природа і типи грецького наголосу	практичне	В. Маслюк., Л. Олійник. Грецька мова: Навчальний посібник для студентів 1-го курсу класичної філології (видання друге). - Львів. Видавничий центр Львівського національного університету 1999. – 95 с. Henry George Liddell; Robert Scott [1940], A Greek-English Lexicon Древнегреческо-русский словарь. Сост. И.Х.Дворецкий: В 2 т. – М., 1958. – Т.1-2.		
12 / 2020 / 2 год.	Історичний розвиток грецької фонетики	комбінована (лекція, практичне)	Оліщук Р., Макар. І. Давньогрецька мова. – Чернівці : Букрек, 2015. – 496 с. В. Маслюк., Л. Олійник. Грецька мова: Навчальний посібник для студентів 1-го курсу класичної філології (видання друге). - Львів. Видавничий центр Львівського національного університету 1999. – 95 с. Henry George Liddell; Robert Scott [1940], A Greek-English Lexicon	Тема на самостійне опрацювання: Фонетична система грецької мови візантійської епохи, 4 год	
13 /2020	Системи читання грецьких	лекція	Оліщук Р., Макар. І. Давньогрецька мова. –		

/ 2 год.	текстів. Еразмова система		Чернівці : Букрек, 2015. – 496 с. Соболевский С.И. Древнегреческий язык: Учебник. – М., 1948. – 614 с. Smyth, Herbert Weir. Greek Grammar. – Harvard UP, 1984. Auerbach, M., Golias, M. Gramatyka grecka. – Warszawa, 2000.		
14/ 2020 / 2 год.	Системи читання грецьких текстів. Еразмова система	практ ичне	Оліщук Р., Макар. І. Давньогрецька мова. – Чернівці : Букрек, 2015. – 496 с. В. Маслюк., Л. Олійник. Грецька мова: Навчальний посібник для студентів 1- го курсу класичної філології (видання друге). - Львів. Видавничий центр Львівського національного університету 1999. – 95 с. Henry George Liddell; Robert Scott [1940], A Greek-English Lexicon		
15/ 2020/ 2 год	Райхлінова система	лекція	Оліщук Р., Макар. І. Давньогрецька мова. – Чернівці : Букрек, 2015. – 496 с. Соболевский С.И. Древнегреческий язык: Учебник. – М., 1948. – 614 с. Smyth, Herbert Weir. Greek Grammar. – Harvard UP, 1984. Auerbach, M., Golias, M. Gramatyka grecka. – Warszawa, 2000.	Тема на самостійне опрацювання: Сучасні версії реконструкції грецької фонетики. Діалектні відмінності, 4 год	
16/ 2020 / 2 год.	Райхлінова система	практ ичне	В. Маслюк., Л. Олійник. Грецька мова: Навчальний посібник для студентів 1-го курсу класичної філології (видання друге). - Львів. Видавничий центр Львівського національного університету 1999. – 95 с. Henry George Liddell; Robert Scott [1940], A Greek-English Lexicon Древнегреческо-русский словарь. Сост. И.Х.Дворецкий: В 2 т. – М., 1958. – Т.1-2.	Тема на самостійне опрацювання: Проблема правопису слів грецького походження в українській мові, 4 год Підготовка до к/р, 4 год	